

Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

HOTĂRÎRE

29 aprilie 2022

mun. Chișinău

Nr. 104/6

Completul de contestație nr. 1 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componența sa:

Președinte

Pulbere Ruxanda

Membri:

Mănăscuță Igor

Midrigan Pavel

examinând contestația directorului Serviciului Fiscal de Stat, Albu Rozalina, privind tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor Judecătoria Chișinău, sediul Centru Lupașcu Natalia, Suvac Sergiu și Curții de apel Chișinău Anton Marina, Cotorobai Vitalie, Secrieru Ion,

A CONSTATAT:

1. Subiectul sesizării.

La 04 martie 2022 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea directorului Serviciului Fiscal de Stat, Albu Rozalina, datată cu 02.03.2022 nr. 26-12/4-15-456.

La 09 martie 2022 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea directorului Serviciului Fiscal de Stat, Albu Rozalina, datată cu 02.03.2022 nr. 26-12/4-15-456, remisă după competență de către CSJ (nr. 58 din 04 martie 2022) înregistrată la Inspekția Judiciară ca sesizare și prin dispoziția inspectorului-judecător principal nr. 252s-305p/m din 10.03.2022. Sesizările au fost conexe.

Din conținutul sesizărilor parvenite, s-a constatat că se referă la același judecător, cu referire la aceeași faptă.

În sesizare, autorul intervine cu următoarele.

La data de 26.05.2020, SFS a depus contestație la Judecătoria Chișinău, sediul Centru împotriva SRL „Biancrus” prin care a solicitat anularea încheierii executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu, nr. 056-S-30r/2020 din 11.05.2020 despre încasarea cheltuielilor procedurii de executare silită (a onorariului în mărime de 28999.97 lei, taxei și spezele procedurii de executare silită-782,50 lei).

Contestația SFS a fost examinată în fond și prin încheierea din 31.12.2020 a fost admisă parțial contestația, fiind anulată încheierea executorului judecătoresc nr. 056-S-30r/2020 din 11.05.2020 în partea calculării și încasării onorariului executorului judecătoresc în mărime de 28999.97 lei.

La data de 29.01.2021, Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoria Chișinău, sediul Centru nr. 25-2048/2020 din 31.12.2020, care a fost semnată de către șeful adjunct al DGAF mun.Chișinău, dna Olga Golban, fiind anexate, împuternicirile șefului adjunct, și anume:

- copia autenticată a extrasului din Registrul de stat al unităților de drept în care

se indică denumirea autorității publice - Serviciul Fiscal de Stat, precum și directorul autorității publice;

- copia autenticată a extrasului din ordinul nr. 703 din 28.12.2018 cu privire la delegarea atribuțiilor, emis de către directorul Serviciului Fiscal de Stat, prin care, în scopul optimizării procesului de administrare fiscală, deservirii rapide a contribuabililor și utilizării eficiente a resurselor în cadrul Serviciului Fiscal de Stat, precum și în temeiul art. 132³ alin. (14) din Codul fiscal, s-a delegat șefilor/șefilor adjuncți ai Direcțiilor generale administrare fiscală Nord, Centru, Sud și mun. Chișinău semnarea cererilor de chemare în judecată și a cererilor de contestare a actelor și acțiunilor executorului judecătoresc în temeiul art. 50 și 161 din Codul de executare, cu excepția celor de inițiere a procedurii de insolvență, cererilor de apel și cererilor de recurs cu excepția cauzelor judiciare în procedură de insolvență;

- copia autenticată a ordinului cu privire la raporturile de serviciu de numire/transfer în funcție de șef adjunct al subdiviziunii structurale din cadrul Serviciului Fiscal de Stat.

Cererea de recurs din 29.01.2021 a fost repartizată pentru examinare judecătorească din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău - Anton Marina, Cotorobai Vitalie, Secrieru Ion (cauza nr. 2r-427/2021).

Completul nominalizat prin încheierea din 30.03.2021 a restituit cererea de recurs depusă de către Serviciul Fiscal de Stat, din motiv că șeful adjunct al Direcției generale administrare fiscală mun. Chișinău, dna Golban Olga nu dispune de împuternicirile procesuale corespunzătoare și anume nu a prezentat în acest sens, procura.

Totodată, menționează că, același complet examinând recursul depus de executorul judecătoresc, a emis decizia nr. 2r-427/2021 din 30.03.2021 prin care a decis să scoată de pe rol cererea de contestare înaintată de către Serviciul Fiscal de Stat fără ca Serviciul Fiscal de Stat să fie în cunoștință că de către executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu a fost înaintat recurs pe aceeași cauză.

În situația când judecătorii din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ ai Curții de Apel Chișinău - Anton Marina, Cotorobai Vitalie, Secrieru Ion, au restituit neîntemeiat recursul depus de către Serviciul Fiscal de Stat, absolut nefondat au decis scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată creînd astfel, indirect o situație defavorizată în calea de atac a Serviciului Fiscal de Stat, or, prima instanță parțial a admis solicitarea SFS.

Curtea de Apel Chișinău a considerat că ordinul de delegare a atribuțiilor nr. 703 din 28.12.2018, semnat de directorul SFS, Pușcuța Serghei, nu este un act suficient, admisibil și acceptabil, fiind necesar prezentarea procurii prin care să fie acordat dreptul de a contesta actele emise de executorii judecătorești.

Ținând cont de faptul, că acțiunea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat este unica modalitate de contestare a încheierii executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare, prin emiterea încheierii de către Curtea de Apel Chișinău completul de judecată- Anton Marina, Cotorobai Vitalie, Secrieru Ion, au creat un impediment întru asigurarea neprejudicării bugetului de stat.

În altă ordine de idei, judecătorii din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și anume dna Natalia Lupașcu și dl Sergiu Suvac, în cauza nr. 25-285/19 din 15.02.2019 și nr. 25-519/19 din 15.03.2019 au restituit cererile de contestare depuse de către Serviciul Fiscal de Stat, din motiv că cererea de contestare a fost înaintată de o persoană ce nu dispune de împuternicirile procedurale în acest sens și anume nu a fost prezentată o

procură pentru a demonstra exigența acestor împuterniciri.

De remarcat că, Curtea Supremă de Justiție a notat în opinia consultativă nr. 110 din 27.03.2020 că, în situația în care funcția publică ale cărei atribuții sunt delegate și funcția publică al cărei titular preia parțial atribuțiile delegate se află într-un raport ierarhic de subordonare, funcționarul public care preia atribuțiile delegate semnează pentru funcția publică ierarhic superioară. Dispozițiile art. 132' alin. (12) al Codului fiscal fac parte dintr-un act normativ cu caracter special, care reglementează delegarea de atribuții, care vizează și reprezentarea în instanța de judecată de către titularul actului de delegare.

Or, norma de drept comun prevăzută la art. 75 alin. (2) și art. (80) alin. (1) ale Codului de procedură civilă nu este relevantă acestei situații, în acest caz, nefiind vorba despre reprezentarea Serviciului Fiscal de Stat de către angajatul împuternicit, ci despre reprezentarea de către directorul Serviciului Fiscal de Stat, care a transmis prin ordin (în temei legal, de altfel) unele atribuții ale sale șefilor Direcțiilor generale administrare fiscală.

În consecință, stabilindu-se cu certitudine că legea permite delegarea unor atribuții ale directorului Serviciului Fiscal de Stat, conducerii subdiviziunilor Serviciului Fiscal de Stat, poate fi reprezentat în instanța de judecată, în temeiul art. 132³ alin. (14) al Codului fiscal, și de către conducerea subdiviziunilor structurale autonome a Serviciului Fiscal de Stat, scop în care șefii/șefii adjuncți ai direcțiilor dispun în baza actului de delegare, semnat de directorul Serviciului Fiscal de Stat, de dreptul formulării și susținerii cererii de chemare în judecată, apel, recurs, în cazul în care acest drept este expres indicat în actul de delegare.

Din considerentele expuse supra, neacceptarea cererii de recurs depuse de Serviciul Fiscal de Stat pe motiv că șefii/șefii adjuncți, care semnează cererea de recurs nu dispun de o procură reprezintă încălcarea abuzivă a dreptului Serviciului Fiscal de Stat de acces deplin la justiție, fapt constatat de Curtea Supremă de Justiție conform Opiniei consultative sus menționate, precum și consacrat în articolele 6 și 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și în articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a UE, care garantează dreptul la un proces echitabil și la o un remediu efectiv, conform interpretării date de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului și, respectiv, de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Or, conform dispozițiilor art. 132³ alin. (14) și alin. (17) din Codul fiscal, prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat, unele atribuții pot fi delegate conducerii subdiviziunilor Serviciului Fiscal de Stat. Limitele și condițiile delegării se precizează prin actul de delegare.

Actele oficiale ale Serviciului Fiscal de Stat sunt semnate olograf sau, în conformitate cu legislația, prin aplicarea semnăturii electronice de către directorul Serviciului Fiscal de Stat sau de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, abilitate cu acest drept prin ordin al directorului.

În continuare, potrivit art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/2014, sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecători poate fi înaintată de persoana ale cărei drepturi au fost încălcate ca urmare a faptei comise de judecător sau o altă persoană care poate invoca un interes legitim.

Totodată, obiect al sesizării, în temeiul art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, constituie acțiunile judecătorului în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente, dacă

aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane.
Potrivit art. 4 alin. (3) din Legea nr. 178/2014, răspunderea disciplinară nu depinde de faptul că actul emis de judecătorul subiect al cauzei disciplinare a fost sau nu a fost contestat ori de rezultatul examinării apelului sau a recursului.

Sesizarea adresată Consiliului Superior al Magistraturii trebuie să se refere la aspecte din activitatea instanțelor de judecată, la activitatea sau conduita judecătorului, la încălcarea de către aceștia a obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori săvârșirea unor alte abateri disciplinare, prevăzute de lege, fără a pune, în nici un caz, în discuție legalitatea hotărârilor judecătorești sau a altor proceduri judiciare, decât prin prisma unor acțiuni care ar constitui abateri disciplinare.

În baza celor expuse, Serviciul Fiscal de Stat, în temeiul art. 23 și art. art. 26 din Lege cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, solicită examinarea sesizării cu privire la acțiunile completului de judecată-Anton Maria, Cotorobai Vitalie și Secrieru Ion, precum și a judecătorilor din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și anume dna Natalia Lupașcu și dl Sergiu Suvac.

2. Opinia judecătorilor vizați în sesizare.

Judecătorul judecătoriei Chișinău sediul Centru, Lupașcu Natalia, a prezentat opinie în care a comunicat următoarele:

Prin încheierea nr.25-519/19 din 15 martie 2019, cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală mun. Chișinău privind contestarea încheierii executorului judecătoresc a fost restituită în temeiul art.170 lit.e) Codul de procedură civilă, ținând cont de nerespectarea prevederilor art. art. 75 și 80 CPC .

Totodată, recursul formulat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii vizate, a fost restituit prin încheierea Curții de Apel Chișinău nr.2r-3287/21 din 28 decembrie 2021.

Referitor la argumentul Serviciului Fiscal de Stat invocat în conținutul plângerii formulate în ceea ce privește nerespectarea de către judecător a opiniei consultative Curții Supreme de Justiție nr. 110 din 27.03.2020, atrag atenția că aceasta a fost emisă la o dată mult ulterioară de luna februarie 2019. În același timp, poziția expusă nu poartă caracter obligatoriu și după cum se desprinde și din conținutul plângerii Serviciului Fiscal de Stat, pînă în prezent nu există o practică judiciară unică, existând păreri și abordări distincte din partea judecătorilor în privința aspectului privind reprezentarea persoanei juridice.

Reieșind din cele expuse, poziția și soluția judecătorului pe marginea soluționării chestiunii de procedură în condițiile descrise, nu poate constitui temei pentru atragerea judecătorului la răspundere disciplinară.

Judecătorul judecătoriei Chișinău sediul Centru, Sergiu Suvac, a prezentat opinie în care a comunicat următoarele:

Cu referire la sesizarea formulată de directorul Serviciului Fiscal de Stat, Rozalina Albu, invocă că la 08 februarie 2019, din numele Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Admnistrare Fiscală mun. Chișinău a fost depusă cererea privind contestarea încheierii executorului judecătoresc Isac Nina, nr. 13 ls-903/2019 din 24 ianuarie 2019.

Prin încheierea din 15 februarie 2019, cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală mun. Chișinău privind contestarea încheierii executorului judecătoresc Isac Nina, a fost restituită pentru nerespectarea prevederilor ce se referă la reprezentarea persoanei juridice, și anume, pe motiv că cererea a fost semnată de Irina Rusnac, în interesele Serviciului Fiscal de Stat, în lipsa anexării procurii de

împuternicire a Irinei Rusnac cu dreptul de a reprezenta Serviciul Fiscal de Stat, de a semna și depune cererile de chemare în judecată din numele acestei entități.

În conexiunea celor relatate, judecătorul a apreciat situația de procedură în conformitate cu prevederile art. art. 75 alin. (2) și (3), 170 Codul de procedură civilă, prin adoptarea soluției date.

Referitor la argumentul petiționarei desprins din conținutul plângerii formulate în ceea ce privește nerespectarea de către judecător a opiniei consultative nr. 110 din 27.03.2020, menționează că respectiva opinie a fost emisă de către Curtea Supremă de Justiție la o dată mult ulterioară decât data la care a fost adoptată încheierea de restituire din 15februarie 2019, în contextul în care asupra chestiunii abordate existau, precum și continuă să existe (după cum se atestă din conținutul sesizării/plângerii Serviciului Fiscal de Stat) păreri și abordări distincte din partea judecătorilor în privința aspectului privind reprezentarea persoanei juridice.

Prin urmare, poziția și soluția judecătorului pe marginea soluționării chestiunii de procedură în condițiile descrise, nu poate constitui temei pentru atragerea judecătorului la răspundere disciplinară.

Judecătorii Curții de Apel Chișinău, Anton Maria, Cotorobai Vitalie și Secrieru Ion, au prezentat opinie în care au comunicat următoarele:

Cu referire la sesizarea șefului SFS, o consideră neîntemeiată și necesar a fi respinsă, deoarece motivele invocate în aceasta sunt neîntemeiate și contrare cadrului legal aplicabil.

Astfel, la cele invocate urmează a fi reținute următoarele.

La 26 mai 2020 Serviciul Fiscal de Stat, în persoana șefului Direcției generale administrare fiscală mun. Chișinău, Loghin Tatiana s-a adresat cu o cerere/contestație împotriva SRL „Biancrus”, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie, prin care a solicitat anularea încheierii nr. 056-S- 30r/2020 din 11.05.2020 în partea încasării cheltuielilor procedurii de executare silite, adică a taxelor și spezelor de executare, inclusiv a onorariului executorului judecătoresc.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 31 decembrie 2020 contestația Serviciului Fiscal de Stat a fost admisă parțial, fiind anulată parțial încheierea executorului judecătoresc Banarescu Anatolie cu nr. 056-S-30r/2020 din 11.05.2020, în partea calculării și încasării onorariului de executare.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, recurs a declarat Serviciul Fiscal de Stat, în persoana șefului-adjunct al Direcției generale administrare fiscală mun. Chișinău Golban Olga și executorul judecătoresc Banarescu Anatolie.

Examinând pricina în procedura de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de apel Chișinău:

1) prin încheierea din 30 martie 2021 a dispus restituirea recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat, deoarece calea de atac a fost exercitată de o persoană care nu dispunea de împuterniciri procedurale în aceste sens;

2) prin decizia din 30 martie 2021 a decis admiterea recursului declarat de executorul judecătoresc Banarescu Anatolie, a casat Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 31 decembrie 2020 și a dispus scoaterea cererii (contestației) de pe rol, deoarece cererea a fost semnată și înaintată de o persoană care nu dispunea de împuterniciri procedurale în aceste sens.

În motivarea soluțiilor judecătorești sus-numite Completul judiciar a indicat că ordinul nr. 703 din 28.12.2018 prezentat de Serviciul Fiscal de Stat și anexat la

materialele dosarului nu constituie un act juridic suficient și admisibil, care acordă împuterniciri reprezentantului de a reprezenta autoritatea, în speță SFS, în procesele judiciare.

Soluțiile date de instanța de recurs sunt perfect legale și corespund întru totul criteriilor și exigențelor legale, privind instituția reprezentării și sancțiunile procesuale care survin pentru încălcarea acestor prevederi. Astfel, la adoptarea acestor soluții Colegiul a luat în calcul prevederile și exigențele normelor procesual- civile impuse pentru admiterea persoanei în procesul judiciar în calitate de reprezentat, urmare a cărui fapt corect și în corespundere cu dispozițiile acestor norme a concluzionat corect și întemeiat, că reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat nu dispun de împuterniciri procesuale pentru a participa în cadrul procedurilor judiciare într-un alt mod, decât cel prescris și impus de legislația procesual civilă și de executare a documentelor executorii în cadrul procedurilor civile. Or, situația este reglementată clar și exhaustiv de normele procesual-civile, coroborate cu legislația execuțional-civilă aplicabile situației.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 161 alin. (1) Cod de executare, actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acțiunile/inacțiunea acestuia pot fi contestate de către părți și de alți participanți la procesul de executare, precum și de terții care consideră că prin actele de executare sau acțiunile/inacțiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege.

Conform prevederilor art. 162 Cod de executare, actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanții la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvârșirii lui ori a refuzului de a săvârși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terții care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte. Persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 163 alin. (1) Cod de executare reclamațiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acțiunilor/inacțiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condițiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanței de judecată copia certificată a procedurii de executare și să dea explicații scrise referitoare la actele contestate.

În corespundere cu art. 426¹ alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii, dacă cererea de recurs a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare recurs, iar potrivit alin. (2) al aceleiași norme legale recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune nici unei căi de atac.

De asemenea, conform art. 267 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care cererea este semnată sau este depusă în judecată de o persoană neîmputemicită.

Respectiv, potrivit art. 43 Cod de executare (1) Părți în procedura de executare sânt: creditorul și debitorul; (2) Creditor este persoana fizică sau juridică în al cărei interes a fost emis documentul executoriu. În cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor o exercită Ministerul Finanțelor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat; (3) Debitor este persoana fizică sau juridică obligată, prin documentul

executoriu, să efectueze anumite acțiuni ori să se abțină de la efectuarea lor.

În conformitate cu prevederile art. 48 alin. (5) Cod de executare persoana juridică poate fi reprezentată în procedura de executare de către organele sale, care acționează în limitele împuternicirilor acordate prin lege, statut sau prin regulament, ori de către reprezentanți.

De asemenea, potrivit prevederilor art. 49 Cod de executare (1) împuternicirile reprezentantului trebuie să fie formulate în procură sau în contract, întocmite în condițiile legii; (2) Conducătorii de organizații își confirmă împuternicirile prin documente ce atestă funcția sau calitatea lor de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire.

Totodată, potrivit prevederilor art. 50 alin. (1) Cod de executare împuternicirea de reprezentare dă dreptul de a efectua toate actele legate de procedura de executare, cu excepția celor de prezentare sau de retragere a documentului executoriu, de transmitere a împuternicirilor către o altă persoană (substituire), de încheiere a tranzacției, de contestare a actelor executorului judecătoresc, de schimbare a modului de executare, de amânare sau de eșalonare a executării, de primire a mijloacelor bănești sau a bunurilor, despre care se va menționa expres în procura eliberată de reprezentat, sub sancțiunea nulității.

De asemenea, potrivit art. 75 alin. (2) Cod de procedură civilă, procesele civile ale persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Conform prevederilor art. 80 alin. (3) Codul de procedură civilă, procurile eliberate în numele persoanei juridice conform actelor de constituire se semnează de către administrator sau de către altă persoană împuternicită.

În corespundere cu art. 81 alin. (1) Codul de procedură civilă împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului [...] de a ataca hotărârea judecătorească, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Potrivit prevederilor art. 132³ Cod fiscal (1) Serviciul Fiscal de Stat este condus de un director, care este asistat de 4 directori adjuncți; (3) Directorul Serviciului Fiscal de Stat se numește în funcție de către ministrul finanțelor pe un termen de 5 ani; (10) în exercitarea atribuțiilor sale, directorul Serviciului Fiscal de Stat emite ordine, indicații, dispoziții în condițiile legii; (11) Atribuțiile, responsabilitățile și limitele de acțiune ale directorilor adjuncți se stabilesc prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat; (12) Directorul reprezintă Serviciul Fiscal de Stat în relația cu terții sau acordă împuterniciri altor angajați ai Serviciului de a reprezenta Serviciul Fiscal de Stat, (13) Directorul Serviciului Fiscal de Stat:

- a) asigură executarea actelor legislative, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a ordonanțelor, hotărârilor și dispozițiilor Guvernului;
- b) asigură realizarea sarcinilor și funcțiilor ce revin Serviciului Fiscal de Stat;
- c) asigură coordonarea și supravegherea activității Serviciului Fiscal de Stat;
- d) organizează sistemul de management financiar și control, precum și funcția de audit intern;
- e) aprobă repartizarea alocațiilor bugetare conform clasificăției bugetare;
- f) asumă angajamente bugetare și efectuează cheltuieli în scopurile și limitele alocațiilor bugetare;

g) asigură gestionarea alocațiilor bugetare și administrarea patrimoniului public în corespundere cu principiile buneii guvernării;

h) aprobă statele de personal și schema de încadrare ale Serviciului Fiscal de Stat în limitele efectivului-limită aprobat de către Guvern;

i) angajează, eliberează, aplică sancțiuni disciplinare, stimulează și soluționează problemele ce țin de mișcarea de personal în cadrul Serviciului Fiscal de Stat;

j) soluționează problemele activității operative, organizatorice, economico-financiare și asigurării materiale și sociale;

k) semnează actele normative în limitele competenței Serviciului Fiscal de Stat.

(14) Prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat, unele atribuții pot fi delegate conducerii subdiviziunilor Serviciului Fiscal de Stat. Limitele și condițiile delegării se precizează prin actul de delegare; (16) În cazul absenței directorului Serviciului Fiscal de Stat, atribuțiile acestuia sînt exercitate de unul dintre directorii adjuncți; (17) Actele oficiale ale Serviciului Fiscal de Stat sînt semnate olograf sau, în conformitate cu legislația, prin aplicarea semnăturii electronice de către directorul Serviciului Fiscal de Stat sau de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, abilitate cu acest drept prin ordin al directorului.

Potrivit prevederilor art. 363 Cod civil: (1) Un act juridic poate fi încheiat personal sau prin reprezentant. Împuternicirile reprezentantului rezultă din lege, din act juridic sau din împrejurările în care acționează; (2) Actul juridic încheiat de o persoană (reprezentant) în numele unei alte persoane (reprezentat) în limitele împuternicirilor dă naștere, modifică sau stinge drepturile și obligațiile civile ale reprezentatului; (3) Dacă actul juridic este încheiat în numele unei alte persoane, părții cu care a contractat reprezentantul nu i se poate opune o lipsă a împuternicirilor dacă reprezentatul a creat astfel de împrejurări în virtutea cărora această parte presupunea cu bună-credință existența unor asemenea împuterniciri; (4) Dacă la încheierea unui act juridic reprezentantul nu prezintă împuternicirile sale, actul produce efecte nemijlocit pentru persoana reprezentată doar în cazul în care cealaltă parte trebuia, pornind de la împrejurările în care s-a încheiat actul, să presupună existența reprezentării. Aceeași regulă se aplică și atunci când pentru cealaltă parte persoana contractantului nu are importanță; (5) Este interzisă încheierea prin reprezentant a actului juridic care, după natura lui, urmează a fi încheiat nemijlocit de persoana contractantă sau a cărei încheiere prin reprezentant este interzisă expres de lege.

Conform dispozițiilor art. 364 Cod civil:

Reprezentantul trebuie să încheie personal actele juridice pentru care este împuternicit. El poate să delege împuternicirile unui terț (delegarea împuternicirilor) sau să cesioneze împuternicirile unui terț (substituirea reprezentantului) în cazul încare este împuternicit de reprezentat sau în alte cazuri prevăzute de lege. În caz de dubiu, se prezumă că reprezentantul și-a delegat împuternicirile, dar nu le-a cesionat.

(1) Chiar dacă a delegat împuternicirile unui terț, reprezentantul păstrează aceleași împuterniciri, având dreptul de a le delega și altui terț. Atât reprezentatul, cât și reprezentantul pot exercita dreptul de revocare a împuternicirilor acordate terțului prin delegare.

(2) Reprezentantul care a delegat sau a cesionat unui terț împuternicirile este obligat să aducă faptul cât mai curând la cunoștința reprezentatului, precum și informația necesară despre terț. În cazul în care nu îndeplinește această obligație, reprezentantul poartă răspundere pentru acțiunile terțului ca pentru acțiuni proprii.

În corespundere cu art. 366 Cod civil (1) Acordarea împuternicirilor se efectuează prin exprimarea voinței față de persoana care se împuternicește sau față de terț în a cărei privință va avea loc reprezentarea; (2) Declarația de acordare a împuternicirilor nu trebuie efectuată în forma cerută pentru actul juridic care urmează să fie încheiat în baza împuternicirilor. Această dispoziție nu se aplică dacă astfel rolul protector al cerințelor de formă este anihilat.

Conform prevederilor art. 171 Cod civil:

(1) Persoana juridică este subiectul de drept constituit în condițiile legii, având o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu și distinct, afectat realizării unui anumit scop conform cu legea, ordinea publică și bunele moravuri.

(2) Persoană juridică poate să dobândească și să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale și personale nepatrimoniale, să-și asume obligații, poate fi reclamant și pârât în instanță de judecată.

(3) Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.

(4) în funcție de participare la constituirea patrimoniului persoanei juridice, fondatorii (membrii) au sau nu au drepturi de creanță față de ea. Persoane juridice în a căror privință fondatorii (membrii) au drepturi de creanță sânt societățile comerciale și cooperativele. Persoane juridice în a căror privință fondatorii (membrii) nu au drepturi de creanță sânt organizațiile necomerciale.

Totodată, potrivit dispozițiilor art. 174 Cod civil (1) Statul și unitățile administrativ-teritoriale participă la raporturile juridice civile pe poziții de egalitate cu celelalte subiecte de drept. Atribuțiile statului și ale unităților administrativ-teritoriale se exercită în asemenea raporturi de organele acestora, în conformitate cu competența lor; (2) Organele împuternicite să exercite o parte din funcțiile (atribuțiile) Guvernului posedă personalitate juridică doar dacă aceasta decurge din prevederile legii sau, în cazurile expres prevăzute de lege, din actele autorităților administrației publice centrale sau locale; (3) Prin derogare de la prevederile alin. (2), persoanele juridice de drept public se pot înființa și altfel, în cazuri expres prevăzute de lege.

Conform prevederilor art. 304 Cod civil (1) Republica Moldova și unitățile ei administrativ-teritoriale participă la raporturile reglementate de legislația civilă pe principiul egalității participanților la aceste raporturi - persoane fizice și juridice; (2) Subiectelor menționate la alin. (1) se aplică normele care reglementează participarea persoanelor juridice la raporturile reglementate de legislația civilă dacă din lege sau din specificul acestor subiecte nu reiese altfel.

În corespundere cu dispozițiile art. art. 305 Cod civil:

(1) Autoritățile administrației publice centrale pot să dobândească și să exercite drepturi și obligații patrimoniale și personale nepatrimoniale în numele Republicii Moldova, precum și să o reprezinte în instanță de judecată, în limitele competenței.

(2) Autoritățile administrației publice locale pot să dobândească și să exercite drepturi și obligații patrimoniale și personale nepatrimoniale în numele unităților administrativ-teritoriale în limitele competenței.

(3) în cazul și în modul prevăzut de lege, de decretele Președintelui Republicii Moldova, de hotărârile și ordonanțele Guvernului și de actele autorităților administrației publice locale, în numele lor pot acționa, prin autorizare specială, persoane fizice și juridice. Regulile mandatului se aplică în măsura în care nu contravin esenței raportului

juridic sau nu este stipulat expres altfel.

Potrivit dispozițiilor art. 179 Cod civil:

(1) Persoana juridică se consideră constituită în momentul înregistrării ei de stat dacă legea nu prevede altfel.

(2) Persoana juridică de drept public se consideră constituită la data intrării în vigoare a actului prin care se dispune constituirea sa, dacă acesta nu prevede o altă dată.

(3) Persoana juridică este pasibilă de înregistrare de stat în modul prevăzut de lege. Datele înregistrării de stat se înscriu în registrul de publicitate prevăzut de lege, fiind accesibile oricărei persoane.

(4) Încălcarea modului, prevăzut de lege, de constituire a persoanei juridice sau faptul că actul de constituire nu este în conformitate cu legea atrage refuzul înregistrării de stat a persoanei juridice. Nu se admite refuzul înregistrării din motivul inoportunității constituirii persoanei juridice.

(5) Persoana juridică este supusă reînregistrării de stat doar în cazurile prevăzute de lege.

(6) Dacă s-a acționat în numele unei persoane juridice în curs de constituire înainte ca aceasta să fi dobândit personalitate juridică și dacă persoana juridică nu își asumă ulterior obligațiile ce rezultă din acțiunile în cauză ori dacă persoana juridică nu se mai constituie, persoanele care au acționat răspund solidar pentru acțiunile în cauză, în absența unei clauze contractuale contrare.

în corespundere cu prevederile art. 180 Cod civil (1) Până în momentul în care faptul nu a fost înregistrat în registrul de publicitate prevăzut de lege, persoana în al cărei interes faptul trebuia înregistrat nu poate să-l opună terților, cu excepția cazului când demonstrează că terțul cunoștea sau trebuia să cunoască faptul; (2) Dacă faptul este înregistrat în registrul de publicitate prevăzut de lege, terțul trebuie să-l recunoască în raport cu sine. Această prevedere nu se aplică pentru actele juridice săvârșite în decursul a 15 zile din momentul când faptul a fost făcut public, în măsura în care terțul demonstrează că nu a știut și nici nu trebuia să știe despre acest fapt; (3) în cazul în care faptul care trebuia înregistrat a fost înregistrat în mod greșit ori comunicat terțului în mod greșit, terțul poate opune faptul făcut public persoanei în al cărei interes trebuia înregistrat, cu excepția cazului când terțul știa despre neveridicitate.

Conform prevederilor pct. 7 al Regulamentul cu privire la evidența de stat a organelor centrale de specialitate ale administrației publice și a autorităților administrației publice locale, aprobat prin Hotărârea Guvernului 1004/29.08.2006, evidenței de stat sânt supuse ministerele, alte autorități administrative centrale, unitățile subordonate acestora și subdiviziunile desconcentrate în teritoriu, autoritățile administrației publice locale, care au statut de persoană juridică. De asemenea, potrivit dispozițiilor pct. 12 lit. h) din același Regulament, în Registrul de stat al unităților de drept se înscriu, în mod obligatoriu, datele cu privire la numele și prenumele conducătorului, data nașterii, IDNP, funcția, data numirii și/sau eliberării.

Analizând actele și înscrisurile anexate la materialele pricinii se atestă, că în vederea demonstrării existenței împuternicirilor procedurale în numele și interesele Serviciului Fiscal de Stat, persoanele care au semnat cererea (contestația) și cererea de recurs au prezentat doar ordinele de angajare, ordinul SFS nr. 703 din 28.12.2018, de delegare a împuternicirilor și extrasul din Registrul de stat al autorităților publice.

Astfel, este cert că însăși Serviciul Fiscal de Stat, în calitatea sa de creditor, fiind o autoritate de stat, la data înaintării contestației și depunerii cererii de recurs nu a eliberat

și nu a făcut dovada existenței unei procuri eliberate pe numele persoanelor care reprezenta autoritatea, făcând referire doar la ordinul privind delegarea atribuțiilor procedurale de reprezentare în cadrul proceselor judiciare.

Corespunzător, situația denotă că persoanele ce au semnat contestația și cererea de recurs, pentru a demonstra existența împuternicirilor procedurale de a reprezenta autoritatea de stat au prezentat ordinele sus-numite. Potrivit ordinului de delegare a atribuțiilor, anexat la cererea (contestația) depusă în prima instanță și la cererea de recurs, reprezentantului SFS i se delegă (acordă) dreptul de a semna cererea de chemare în judecată și contestațiile împotriva actelor și acțiunilor executorului judecătoresc, cererile de apel și cererile de recurs. La fel, potrivit acestui ordin, împuternicirile respective sunt delegate directorilor adjuncți și tuturor șefilor și șefilor adjuncți ai Direcțiilor generale de administrare fiscală a SFS. Totodată, potrivit prevederilor normelor procedurale ce reglementează modul de acordare a împuternicirilor reprezentanților, în cazul angajaților persoanelor juridice, aceste împuterniciri (de a contesta actele judecătorești) urmează a fi expuse/indicate în procură, ordinul emis în acest sens nefiind un act suficient, admisibil și acceptabil. Or, regimul juridic al procurii și a ordinelor de delegare a atribuțiilor este diferit, aceste acte juridice fiind diferite după izvorul juridic, perioada de funcționare, în primul caz fiind obligatoriu indicarea persoanei căreia îi sunt delegate împuternicirile și perioada de valabilitate, iar cel de al doilea fiind unul general, referindu-se la un număr nelimitat de persoane și pentru o perioadă nelimitată și nedeterminată.

Astfel, reprezentanții SFS, fiind persoane care au semnat cererea (contestația) și cererea de recurs, nu au prezentat în acest sens un act juridic admisibil care să corespundă cerințelor legislației și, anume, procură întocmită în modul prevăzut de lege, potrivit căruia acestora să le fie acordat dreptul de a contesta actele și acțiunile executorului judecătoresc, cum și actele emise și pronunțate de instanțele de judecată în cadrul pricinilor civile, ce au ca obiect contestarea actelor și acțiunilor executorilor judecătorești. Or, după cum a fost indicat, din materialele pricinii se atestă cert lipsa unui astfel de înscris, procură eliberată de șeful SFS pe numele angajaților care au semnat actele procedurale, procura fiind un act juridic obligatoriu impus de lege sub sancțiunea nulității, prin care acestora să le fie acordat dreptul de a contesta actele și acțiunile executorului judecătoresc, cum și actele emise și pronunțate de instanțele de judecată în cadrul pricinilor civile.

În situația descrisă se atestă că, persoanele care au semnat și declarat cererea/contestația și cererea de recurs în actualul caz, în numele și interesele SFS, nu dispuneau de împuterniciri procedurale în acest sens. Or, după cum a fost indicat anterior, ordinul anexat la dosar, privind delegarea împuternicirilor, nu este un act juridic care echivalează, înlocuiește sau substituie procura și, de aceea, *de jure* nu poate fi acceptat ca un act juridic ce acordă împuterniciri reprezentantului SFS de a contesta actele și acțiunile executorului judecătoresc, cum și actele emise și pronunțate de instanțele de judecată în cadrul pricinilor civile, inclusiv încheierea emisă de prima instanță în actuala cauză. Urmare a acestui fapt este inadmisibilă și contrară prevederilor legale poziția prezentată și expusă de Serviciul Fiscal de Stat, potrivit căreia angajații săi dispun de împuterniciri procedurale de a contesta actele și acțiunile executorului judecătoresc, cum și actele emise și pronunțate de instanțele de judecată în cadrul pricinilor civile, în acest sens făcându-se referire la ordinul nr. 703 din 28.12.2018 al șefului SFS coroborat cu dispozițiile art. 132³ Cod fiscal. Or, după cum a fost indicat anterior, normele legale ce reglementează situația și prescriu modul și regulile de reprezentare în procesul civil în instanța de judecată clar

și incontestabil obligă instanțele de a admite reprezentantul persoanei juridice, indiferent de forma de proprietate, în cazul în care nu este conducătorul persoanei juridice, doar cu condiția cumulării a două momente: 1) angajat al persoanei juridice; 2) dispune de procură care conține prevederi privind drepturile procesuale de reprezentare în instanța de judecată, inclusiv dreptul de a contesta actele adoptate de instanță. Aceleași cerințe sunt impuse de Codul de executare în cazul contestării actelor și acțiunilor executorului judecătoresc.

Derogări de la aceste prevederi și exigențe, în cazul reprezentării persoanelor juridice, legea nu permite deoarece, după cum s-a indicat anterior, persoana juridică poate fi reprezentată în procesele civile derulate în instanțele de judecată de organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați (art. 75 alin. (2) Cod de procedură civilă). Conducătorul organizației își confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcția sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire (art. 75 alin. (3) Cod de procedură civilă coroborat cu art. 48 alin. (5) și 49 alin. (2) Cod de executare).

Angajații persoanelor juridice pot reprezenta ultimele în procesul civil doar în bază de procură, iar avocații /avocații stagiați/ pot reprezenta persoanele juridice doar în bază de mandat avocațional sau mandat avocațional împreună cu procură (art. 80 Cod de procedură civilă coroborat cu art. 49 alin. (1) Cod de executare).

Or, după cum a fost indicat anterior, potrivit prevederilor art. 132³ alin. (1) Cod fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este condus de un director, care este asistat de 4 directori adjuncți. Astfel, legea clar și cert declară, că conducător al autorității numite este directorul acesteia.

Respectiv, persoanele care au semnat, înaintat și declarat cererea/contestația și cererea de recurs în actuala pricină civilă, acționând în numele și interesele persoanei juridice Serviciul Fiscal de Stat, nu dispuneau de împuterniciri procedurale în acest sens, deoarece nu sunt conducători al autorității numite, nu au prezentat procură eliberată pe numele lor de șeful autorității, iar ordinul anexat la dosar, privind delegarea împuternicirilor procesuale nu este un act juridic care echivalează, înlocuiește sau substituie procura și, de aceea, *de jure* nu poate fi acceptat ca un act juridic ce acordă împuterniciri reprezentantului SFS de a contesta actele și acțiunile executoriilor judecătorești și actele adoptate în cadrul contorului judiciar al procedurilor de executare de instanțele de judecată.

În acest sens se face referire și la dispozițiile art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, or, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de prezentul Cod și de alte Legi organice. Normele de drept procedural civil din alte Legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului Cod. În speță, institutul reprezentării în procesul civil (inclusiv la etapa de contestare a actelor executorilor judecătorești) este guvernat, în mod special, de legislația procesual civilă coroborată cu legislația de executare și nu de norme materiale ale legislației civile sau fiscale.

Corespunzător, normele de drept procedural ce reglementează instituția reprezentării în cadrul procedurilor civile derulate în instanța de judecată indică clar, cert și exhaustiv indică și prescriu modul și regulile de admitere a reprezentantului persoanei juridice în

procesul derulat în fața instanței judecătorești și, anume:

- 1) Conducătorul /organul de administrare/ a persoanei juridice, trecut în Registrul persoanelor juridice, fapt confirmat prin extrasul eliberat de Agenția servicii publice din Registrul de stat al persoanelor juridice/unităților de drept;
- 2) Angajatul persoanei juridice, în bază de procură;
- 3) Avocatul (avocatul stagiar) în bază de mandat avocațional sau mandat avocațional plus procură.

Astfel, în actuala speță și în situația descrisă s-a impus o singură concluzie legală, că la data depunerii contestației și cererii de recurs persoanele care au semnat și depus aceste acte procesuale nu dispuneau de împuterniciri procesuale, întocmite în modul corespunzător, prescris de lege în acest sens, eliberate de autoritatea/instituția respectivă în conformitate cu prevederile legale, acționând în lipsa unor astfel de împuterniciri, situație care impune indubitabil necesitatea scoaterii cererii de pe rol și, corespunzător, restituirii cererii de recurs. Or, partea care a admis omisiunea urmează să suporte consecințele sancțiunilor procedurale impuse de lege, care în speță, se manifestă prin scoatere cererii de pe rol și, respectiv, prin restituirea cererii de recurs deoarece, din conținutul normelor de procedură anterior expuse, ce reglementează situația juridică privind împuternicirile de reprezentare a persoanei juridice în cadrul procesului civil se desprinde cert faptul, că în cazul de reprezentare exercitată de un angajat, împuternicirile acestuia urmează a fi atestate, obligatoriu, sub sancțiunea nulității, prin procura eliberată în modul corespunzător, semnată de administratorul/conducătorul persoanei juridice sau de reprezentantul acesteia, ultimul urmând să întrunească criteriile și exigențele expuse la art. art. 49 și 50 Cod de executare cu cele din art. 75 alin. (2) Cod de procedură civilă, adică să fie un angajat împuternicit ai persoanei juridice, cu dreptul de a delega și a transmite dreptul de a reprezenta persoana juridică în cadrul procedurilor judiciare, iar procura, în cazul contestării actelor și acțiunilor executorului judecătoresc și a actelor instanțelor de judecată, urmează să conțină direct și nemijlocit expus acest drept, sub sancțiunea nulității.

În speță, după cum s-a indicat anterior, persoanele care au semnat, depus și declarat contestația și recursul nu au făcut dovada existenței împuternicirilor procedurale acordate în acest sens, deoarece nu au prezentat o procură eliberată pe numele său, care să conțină împuternicirile de a contesta actele și acțiunile executorului judecătoresc și actele instanțelor de judecată, ordinul emis de conducătorul Serviciului Fiscal de Stat în acest sens, privind delegarea atribuțiilor, nu constituie un act juridic admisibil, potrivit exigențelor legale, pentru a demonstra existența acestor împuterniciri.

Relevantă situației este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care consacră unul din principiile fundamentale ale preeminenței dreptului, securitatea raporturilor juridice. Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene și Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder contra Regatului Unit al Mării Britanii, nr. 4451/70 din 21.02.1975, par. 34 f.d. 30), cât și parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23.05.1969, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile, potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

Concomitent, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private,

în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu este în drept de a admite reprezentarea părții, persoană juridică de domeniul public, în procesul judiciar în alt mod decât cel stabilit de lege. Or, conform dispozițiilor art. 1 alin. (3) al Constituției RM, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 19.01.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și Legi. Instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens, având obligația de a respecta prevederile actelor internaționale, ale Constituției și actelor normative interne ale RM, iar eventuala admitere în proces și acceptare a actelor de procedură întocmite de persoane terțe, chiar și în situația în care sunt angajați al persoanelor juridice vizate, în numele și interesul acestor persoane juridice, dar fără a dispune de împuterniciri procedurale întocmite, oformate și legalizate în modul impus de lege, este o abatere și încălcare directă admisă de instanța de judecată, deoarece este o acțiune ce vine în contradicție directă cu normele de drept procedural la care s-a făcut referire anterior. Or, în conformitate cu prevederile art. 9 Cod de procedură civilă, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului civil, pe principiile de contradictorialitate și egalității părților în drepturi, potrivit art. 26 Cod de procedură civilă, motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligația legală, în speță, reprezentarea părții în proces în modul prescris de lege reprezintă, în esență, o favorizare nejustificată a unei părți, în speță autoritate de stat, în detrimentul celeilalte părți și în fraudă regulilor unui proces echitabil.

Astfel, înaintarea contestației și, ulterior, a cererii de recurs de o persoană care acționează în lipsa împuternicirilor procedurale de a contesta actele și acțiunile executorului judecătoresc, cum și a actelor adoptate/pronunțate de instanțele de judecată, reprezintă un act și acțiune procedurale realizate de o persoană ce nu este în drept să semneze, depună și susțină contestație și recursul, deoarece această acțiune nu produce efecte juridice, fiind executată în lipsa împuternicirilor legale și procedurale, actele juridice prezentate de SFS în acest sens fiind acte, ce nu pot fi acceptate, deoarece, potrivit normelor legale aplicabile, nu acordă asemenea drepturi și împuterniciri procedurale în cadrul unui proces judecătoresc, fiind acte juridice defectuoase și care nu pot produce efecte juridice în actualul proces civil.

Mai mult, admiterea în proces a reprezentanților Serviciului Fiscal de Stat, care este o autoritate de stat, fiind exponent al puterii executive, în lipsa unor împuterniciri procedurale obligatorii și expres prevăzute și impuse de lege, constituie o defavorizare și discriminare a celorlalți participanți la proces, în raport cu care instanțele de judecată impun și aplică necondiționat regulile de reprezentare, iar în caz de încălcare a acestora, cu aplicarea sancțiunilor procedurale corespunzătoare.

Nu poate fi reținut nici motivul invocat de autorul sesizării, cum că Curtea Supremă de Justiție prin Opinia consultativă, cu privire la unele chestiuni ce țin de aplicarea art. 132/3 alin. (14) Cod fiscal ce ține de delegarea de atribuții, a indicat că reprezentanții SFS ar putea reprezenta autoritatea doar în temeiul ordinului de delegare a atribuțiilor. Or, potrivit prevederilor art. 17 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură civilă, pentru aplicarea corectă și uniformă a legislației, Curtea Supremă de Justiție, din oficiu, precum și la propunerea organelor profesionale, create prin lege, ale profesiilor conexe justiției, adoptă și publică hotărâri explicative și opinii consultative privind aplicarea corectă a normelor

de drept și soluționarea justă a cauzelor. Hotărârile explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție și opiniile consultative ale colegiilor Curții Supreme de Justiție au caracter de îndrumare și nu sânt obligatorii pentru instanțele judecătorești.

La capitolul respectiv, privind aplicabilitatea concluziilor din opinia consultativă situației, urmează a fi făcută referire și la Hotărârile Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 și nr. 21 din 22 iulie 2016.

Astfel, Curtea a relatat că potrivit Recomandării CM/Rec (2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele-membre cu privire la judecători: independență, eficiență și responsabilități „scopul independenței justiției, astfel cum este prevăzut în articolul 6 al Convenției, este de a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil, având la bază doar aplicarea dreptului și fără nici o influență nepotrivită”. „Judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor” (pct. 3 și pct. 5 din Recomandare). Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără nici un fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare.

La fel, Curtea a indicat că independența judiciară înseamnă nu numai independența puterii judecătorești în ansamblul său față de celelalte puteri ale statului, dar privește și aspectul „intern”. Fiecare judecător, indiferent care este poziția sa în sistem, exercită aceeași autoritate de judecată. Prin urmare, în soluționarea unei cauze, acesta trebuie să fie independent și față de ceilalți judecători, și față de președintele instanței sau față de celelalte instanțe (cum sunt, de pildă, instanțele de apel sau celelalte instanțe superioare). Independența judecătorului constituie un factor determinant în realizarea accesului liber la justiție - drept fundamental, garantat de articolul 20 din Constituție.

Curtea a mai declarat, că independența judecătorilor este unul dintre principiile fundamentale de organizare și realizare a justiției. În aplicarea legii, independența judecătorilor exclude noțiunea de ierarhie, subordonare. Având rolul de a soluționa litigiile în mod obiectiv, conform legii, și fiind o putere prin ei înșiși, judecătorii nu pot primi ordine, instrucțiuni sau sugestii de nici un fel cu privire la activitatea lor judiciară, nici din interiorul, nici din afara sistemului judiciar. Principiile internaționale statuează în mod explicit că judecătorii trebuie să ia decizii în deplină libertate și să acționeze fără restricție și fără a fi obiectul unor influențe, incitări, presiuni, amenințări sau intervenții nelegale, directe sau indirecte, indiferent din partea cărei persoane vin și sub ce motiv. Judecătorul, în calitate de deținător al autorității judecătorești, trebuie să-și poată exercita funcția sa în deplină independență în raport cu toate constrângerile/forțele de natură socială, economică și politică și chiar în raport cu alți judecători și în raport cu administrația judecătorească. [...] judecătorii trebuie să dispună de suficientă putere și să fie în măsură a și-o exercita în vederea îndeplinirii atribuțiilor. Independența judecătorului implică cerința soluționării litigiilor fără nici o ingerință, inclusiv din partea instanței ierarhic superioare.

Astfel, Curtea a relevat cu certitudine că esența independenței judecătorului rezidă în autonomia acestuia la adoptarea deciziilor judecătorești. S-a mai specificat că, potrivit articolului 114 din Constituție, „justiția se înfăptuiește în numele legii”. Prin urmare, judecătorii se supun numai legii. Acest principiu îi protejează pe judecători, în primul rând, de influențe externe nepotrivite. În același timp, principiul este aplicabil și în interiorul puterii judecătorești. Organizarea ierarhică a justiției, în sensul unei

subordonări a judecătorilor față de președinții de instanțe sau față de instanțele superioare în procesul de soluționare a cauzelor, ar fi o încălcare evidentă a acestui principiu.

Curtea a accentuat, că ideea fundamentală este aceea că judecătorul, în exercitarea atribuțiilor sale, nu este angajatul nimănui; acesta este deținătorul unei funcții de stat. El este astfel în slujba legii și este răspunzător numai în fața acesteia. Este axiomatic faptul că în soluționarea unei cauze un judecător nu acționează la ordinele sau instrucțiunile nici unui terț din interiorul sau din exteriorul sistemului judiciar. Aceasta nu exclude obligația unui judecător de la o jurisdicție de grad inferior de a respecta o hotărâre anterioară a unei instanțe de grad superior în ceea ce privește interpretarea legii incidente în cauza ulterioară (precedentul judiciar).

Curtea a subliniat că, hotărârile judecătorilor urmează a fi întemeiate în baza prevederilor legale. Or, articolul 1 din Legea privind statutul judecătorului stabilește că judecătorul este unicul purtător al puterii judecătorești, investit constituțional cu atribuții de înlăptuire a justiției, pe care le exercită în baza legii, iar organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului. Într-un sistem care are la bază independența judiciară, instanțele superioare asigură coerența jurisprudenței pe întreg teritoriul țării prin hotărârile pronunțate de acestea în cauze individuale. Instanțele inferioare, fără a fi ținute în mod formal să respecte precedentele judiciare în țările cu sistem de drept continental, spre deosebire de situația din țările cu sistem common-law, tind să se conformeze la principiile enunțate în cuprinsul deciziilor instanțelor superioare pentru a evita ca hotărârile lor să fie anulate în căile de atac. Mai mult, norme procedurale speciale pot asigura coerența dintre diferite nivele ale sistemului de instanțe. Astfel, Curtea a concluzionat că un sistem în care Curții Supreme de Justiție îi este acordată posibilitatea de a adresa instanțelor de rang inferior „recomandări/explicații” în probleme de aplicare a legislației nu este de natură să favorizeze apariția unei puteri judecătorești cu adevărat independente. Mai mult, aceasta implică riscul ca judecătorii să se comporte ca funcționarii publici, care primesc ordine de la superiorii lor. Adoptarea de către instanța supremă sau alte instanțe superioare a unor ghiduri de practică obligatorii pentru jurisdicțiile inferioare, situație întâlnită în câteva țări post-sovietice, ridică probleme în această privință.

Curtea a mai indicat, că asemenea „recomandări/explicații” în mod individual nu pot sta la baza unei hotărâri judecătorești, care urmează a fi întemeiată exclusiv pe prevederile legale. Judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor.

Curtea Constituțională a mai indicat că, o hotărâre judecătorească nu poate fi casată doar din considerentul că aceasta este contrară practicii stabilite de Curtea Supremă de Justiție. În acest sens, Curtea Europeană, în jurisprudența sa, a statuat că nu există un drept la o jurisprudență constantă, astfel încât schimbarea jurisprudenței impusă de o abordare dinamică și progresivă este admisibilă și nu încalcă principiul securității juridice (*Unedic contra Franței, 2008, §74; Legrand contra Franței, 2011*) dacă sunt întrunite două condiții: noua abordare să fie consecventă la nivelul acelei jurisdicții și instanța care a decis schimbarea interpretării să motiveze detaliat considerentele pentru care a decis astfel (*Atanasovski vs Macedonia, 2010, §38*).

În consecință, se atestă cert și indubitabil corectitudinea, temeinicia și legalitatea soluțiilor date de completul de judecată a instanței de recurs în actuala pricină, sesizarea Serviciului Fiscal de Stat fiind neîntemeiată, urmând a fi respinsă, deoarece exprimă doar opinia autorității și dezacordul cu soluțiile date de instanțele de judecată în chestiunile,

care sunt clar cert și explicit reglementate de normele legale și procesuale.

4. Aprecierea inspectorului-judecător

Sesizarea a fost examinată sub aspectul existenței sau inexistenței temeiurilor de abateri disciplinare în acțiunile judecătorilor vizați în sesizare.

Din conținutul sesizării Inspekția judiciară reține că, autorul sesizării își exprimă dezacordul cu actele emise a judecătorilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru Lupașcu Natalia, Suvac Sergiu și Curții de Apel Chișinău Anton Marina, Cotorobai Vitalie, Secrieru Ion, și anume, că în viziunea sa judecătorii sesizat n-au emis o hotărâre bazată pe prevederile legii.

A solicitat autorul sesizării tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor vizați în sesizare și Inspekția judiciară verifică argumentele din sesizare sub aspectul existenței sau inexistenței elementelor abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Așadar, Inspekția judiciară remarcă faptul, că judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară doar dacă în urma verificării argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc comiterea abaterii disciplinare.

Pentru a reține săvârșirea abaterii disciplinare, urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă în acțiunile judecătorului sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, în special latura obiectivă și subiectivă, iar în lipsa unui dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și nu poate fi angajată răspunderea disciplinară.

Din analiza specificărilor din sesizare, se deduce lipsa totală a oricare date temeinice care să confirme bănuiele rezonabile a existenței abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, în acțiunile judecătorului în cadrul judecării cauzei și emiterii sentinței, cu care nu este de acord autorul sesizării.

Hotărârea/Încheierea judecătorească pronunțată urmare a judecării cauzei, poate fi contestată în modul și termenul stabilit de lege, drept de care s-a folosit autorul sesizării, dar nicidecum nu prin intermediul depunerii sesizării Inspekției judiciare cu cerința de tragere la răspundere disciplinară a judecătorilor pentru că a emis în cauza respectivă încheieri/hotărâri cu care dânsul și exprimă dezacordul.

Prin expunerile din sesizare, așa cum au fost făcute autorul sesizării își impune interpretările sale personale asupra circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei, ce nu se admite deoarece înseamnă a nesocoti cu principiile legale și constituționale, potrivit căror judecătorul este independent, iar hotărârile/încheierile judecătorești sunt supuse numai controlului judiciar.

În rezultatul verificării sesizării, prin probele administrate Inspekția judiciară a ajuns la concluzia că, faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare pretinse, reglementate prin art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, și prin Decizia din 05 aprilie 2022 sesizarea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu decizia Inspekției judiciare din 05 aprilie 2022 directorul Serviciului Fiscale Stat a contestat-o în Completul de examinare a contestațiilor.

5. Motivele contestației.

Contestatarul, directorul Serviciului Fiscal de Stat așî-a exprimat dezacordul cu decizia adoptată de către Inspekția judiciară, invocând temeuri juridice de interpretare a legislației în vigoare. În esență se contestă actele judecătorești în cadrul examinării cauzei

cu participarea Serviciului Fiscal de Stat inclusiv în partea confirmării împuternicirilor reprezentantului în instanța de judecată.

6. Aprecierea Completului de examinare a contestațiilor.

Potrivit art. 27 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014 "Completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar (în continuare - complete de contestație) verifică contestațiile împotriva deciziilor Inspecției judiciare de respingere a sesizărilor".

În conformitate cu prevederile art. 28 alin.(1) din Legea nr. 178/25.07.2014, Completele de contestație examinează contestațiile de respingere împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă", iar conform alin. (3) lit. b) din norma menționată "Completele de contestație decid respingerea contestației ca neîntemeiate".

Art.29 alin.(3) din Legea indicată supra stipulează, că "Hotărîrea privind respingerea contestației împotriva deciziei Inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă".

Analizînd temeiurile invocate în contestație și materialele administrate, precum și decizia Inspecției judiciare ce se contestă, Completul de examinare a contestațiilor conchide, că contestația declarată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată din următoarele considerente.

În contestației petiționarul nu a invocat careva argumente noi, neverificate de Inspecția judiciară, care ar servi drept temei pentru anularea deciziei contestate, conform căreia s-a constatat întemeiat, că faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterilor disciplinare prevăzute la art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014.

Potrivit principiilor generale nimeni, în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor de către instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei actelor judecătorești emise.

Prin urmare, dezacordul autorului sesizării cu hotărîrea instanței de fond și deciziei Curții de Apel Chișinău nu este suficient pentru responsabilizarea disciplinară a judecătorilor vizați. Or, autorul sesizării nu a prezentat probatoriu pertinent în confirmarea ilegalităților pretinse, iar actul judecătoresc al instanței de fond, ulterior controlului jurisdicțional realizat de către instanța superioară.

Consiliul Superior al Magistraturii și organele specializate din subordinea sa nu sunt instanțe judecătorești, nu au competență de înfăptuire a justiției și nu sunt în drept să se expună asupra legalității și temeiniciei hotărârilor și încheierilor judecătorești, nu sunt în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeinicii încheierilor și hotărârilor emise. Or, independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gândire ale unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite.

Potrivit prevederilor art. 13 alin. (1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, imixtiunea în înfăptuirea justiției este interzisă. Exercițarea de presiune asupra judecătorilor cu scopul de a împiedica judecarea completă și obiectivă a cauzei sau de a influența emiterea hotărârii judiciare atrage răspundere contravențională sau penală conform legii.

Totodată, judecătorul are un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, iar participanții la proces sunt obligați să respecte cerințele legii și să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procesuale.

Conform principiilor generale nimeni, în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei actelor judecătorești emise.

Argumentele contestatorului se referă la aspecte de fond și de procedură și nu la probatoriul abaterii disciplinare, pretins comise de către judecătorii vizați și nu pot fi reținute ca date pertinente abaterii.

Abaterea disciplinară, nefiind o categorie abstractă și iluzorie, prezintă elemente constitutive distincte, probatoriul acestora fiind pus prin lege în sarcina autorului sesizării.

Pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, urmează a se stabili, dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă sânt întrunite elementele constitutive ale acesteia.

Astfel, Completul de examinare a contestațiilor consideră, că decizia Inspecției judiciare nr. 244s – 296 p/m din 05 aprilie 2022 este legală și nu este nici un temei justificativ pentru admiterea contestației și anularea deciziei contestate.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 27-28 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014, Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar,-

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se respinge contestația declarată de către directorului Serviciului Fiscal de Stat, Albu Rozalina, privind tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru Lupașcu Natalia, Suvac Sergiu și Curții de apel Chișinău Anton Marina, Cotorobai Vitalie, Secieru Ion, ca neîntemeiată.

Hotărîrea este definitivă, se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte	/semnătura/	Pulbere Ruxanda
Membrii	/semnătura/	Mănăscurtă Igor
	/semnătura/	Midrigan Pavel